

A huszmillió beruházási kölcsön feltételei.

— **Milyen célra használja fel a város a kölcsönt. — Javaslat az évi egy millió korona annuitás fedezéséről. —**

(Saját tudósítónktól.) Jelentettük, hogy Balogh Károly pénzügyi tanácsos Bécsben tartózkodott, ahol a Boden-Kredit-Anstalttal tárgyalt az intézet által Szeged városának felajánlott huszmillió beruházási kölcsön ügyében. Annak idején a közgyűlés bizta meg Balogh tanácsost azzal, hogy a bécsi pénzügyintézettel tárgyaljon. A Boden-Kredit-Anstalt tette ugyanis a legelőnyösebb ajánlatot, azért utazott fel a tanácsos személyesen, hogy a kölcsön-ügylet feltételeit véglegesse. A tárgyalások eredményéről Balogh csütörtökön jelentést terjesztett a tanács elé, amely elhatározta, hogy a jelentést átteszi a pénzügyi bizottsághoz javaslattétel céljából, a polgármestert pedig felkérte, hogy lehetőleg a törvényhatósági bizottság határozata előtt kérje ki a kormány jóváhagyását a kölcsön felvételére. A jelentés a kölcsön feltételeinek ismertetése után részletezi az elvégzendő közmunkákat, azok költségeit és az annuitás biztosításának módjait. Az a határozat, amelyet ebben az ügyben fog hozni a közgyűlés, kétségtelenül korszakot jelentő lesz a város életében, amiért Balogh előterjesztését a következőkben egész terjedelmében közöljük:

Tekintetes Tanács! A város közgyűlésének felhatalmazása folytán megbízást nyertem a tek. tanácsból, hogy mintegy 20 millió korona beruházási kölcsön felvétele ügyében Boden-Kredit-Anstalt wien-i pénzügyintézettel a kölcsön részleteire vonatkozó feltételekre megállapodásokat létesítsek. Ezen megbízásban eljárva, a nevezett pénzügyintézettel a lefolytatott tárgyalások után a megállapodás létrejött.

Eszerint hajlandó a Boden-Kredit-Anstalt 20 millió korona záloglevélkölcsönt 5%-os évi kamattal, illetőleg félévenként előleges annuitás beszámítása mellett 5.44 % mellett 50 évre kölcsön adni, az annuitáson felül semmiféle költség, bélyeg vagy illeték-költség nem fizetendő. Ezt az ajánlatát november 20-ig tartja fenn és a kölcsönt készpénzben 91%-os n. é. mellett fizeti ki, feltéve ha az értékpiacon helyzete nem változik. Mint-hogy ezen határidő alatt a kölcsönt a közgyűlésnek elfogadni és a m. kir. belügyminiszter urnak is jóváhagyni kell, egyidejűleg a telekkönyvi bekebelezés is teljesítendő, ennél fogva kéri, hogy a telekkönyvi kivonatot, kataszteri birtokleveket mentül előbb megküldjék.

A Boden-Kredit-Anstaltnak a 20 millió korona kölcsönre vonatkozó feltételei, felfogásom szerint annyira előnyösek, hogy feltétlenül meg kell ragadni az alkalmat, hogy ez a kölcsön a város részére biztosíttassék, mert a mostani kedvező idő elmúlása esetén meggyőződésem szerint a magyar vidéki városok egyáltalán nem lesznek abban a helyzetben, hogy a pénzpiacon beruházási kölcsönt kapjanak, mert a mostani tőkefelhalmozódás békekötés esetén azonnal meg fog szűnni. Ugyanis mindazok a pusztulások, melyek a háború által okozottak, az államok érdekéből első sorban restaurálandók. Magának az államnak biztonsága érdekéből milliárdokra menő beruházásokra lesz szüksége. Az elhasznált ingóságok, termények, termelvények, állatok, amelyeket a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi élet ujjólaga maga rendje szerint be fog állítani, szintén milliárdokat igényel. Mindezeket kívül az ujonnan megnyíló életviszonyok, üzletek szintén megkívánják a maguk óriási tőkéjét és ha ezek mind ki lesznek elégítve, csak

akkor lehet arról szó, hogy a vidéki városok beruházási tőkéjére is jusson kölcsön.

Előreláthatólag e mellett a nagy tőkekereslet mellett a kamatláb is igen nagy mértékben emelkedni fog, tehát minden jövedelmesség nélkül egy kis előrelátással megállapítható, hogy csak a mai kedvező pénzpiaci helyzet mellett lehet elfogadható kölcsönt a városnak megszerezni. Ha ezt az alkalmat elmulasztjuk, belátható időn belül nem leszünk képesek elfogadható feltételek mellett kölcsönhöz jutni. Ezek azok az okok, amelyek engem arra indítanak, hogy a tek. tanácsnak a legjobb meggyőződéssel ajánljam azt, hogy a 20 millió korona kölcsönnek felvétele iránt a közgyűlésnek *pártoló előterjesztést tegyen*, tegyen meg azon kívül minden intézkedést arra nézve, hogy a november 20-iki határidőig a kölcsön felvételéhez szükséges minden feltétel teljesítessék.

Ha a kölcsön felvétele érdemi tárgyalás alá vétetik, önként felmerül a kérdés, hogy *mi célra fog szolgálni a 20 millió korona kölcsön.*

Szeged városnak már régen meg van a maga beruházási programja, amely felöleli mindazokat az elsőrendű szükségleteket, amelyek a közel jövőben megvalósítva lennének. Ez a program még a háború előtti árviszonyok mellett is mintegy 30 millió korona beruházási tőkét igényel. Ebben a beruházási programban szerepel legelső sorban megvalósítandónak a város *csatornázása*, az egész városra kiterjeszkedő magasnyomású *vízvezeték* kiépítése, a városrendezésnek *végleges befejezése*, vagyis a feltöltés és burkolat kiépítése. Ehhez kell még számítani a *közüvilágításnak* az egész városra való kiterjesztését is.

Abban a meggyőződésben vagyok, hogy a királyi biztosság által megkezdett városújráépítési munka csak akkor lesz valóban befejezve, hogyha a városnak ezek az alapvető közmunkái teljesen elkészültek, mert csatornázás, vízvezeték, világítás és burkolat nélkül a városépítés befejezve nincs. A város jövőbeli fejlődése megköveteli, hogy a fentebb felsorolt közmunkák mindenképp előtérbe kerüljenek, s a háború befejezte után a legelső teendő az legyen, hogy a csatornázás, vízvezeték és burkolás az egész város területére kiépíttessék, illetőleg az építkezés azonnal megkezdessék. Ennek az építésnek költségeire pedig ma szükséges a tőkét megszerezni, mert a háború után a tőke megszerzése, mint már fentebb említettem, teljesen lehetetlen lesz. Addig is, amíg e munkálatok megkezdődnek, a felveendő tőkét oly előnyösen lehet gyűmölcsöztetni a városnak, hogy ez egyáltalában nem jár kamatvesztéssel, sőt haszonnal fog járni, ha a gyűmölcsözésre azt a módot fogadjuk el, amelyet a kölcsön felvételére vonatkozó első bejelentésemben kifejtettem.

A szóban levő 20 millió korona kölcsönnek évi annuitása 1.088.000 korona évi költségvetési terhet jelent, amelynek fedezetéről kell a város közönségének gondoskodni. A fedezetre vonatkozólag előadom, hogy a vízvezetékre fordítandó beruházási tőke, amely az egésznek mintegy negyed részét képezi, *meghozza a maga évi annuitását*. A csatornázás és burkolási költségekre fordítandó összegre pedig fedezetül szolgálna a csatorna és beruházási szabályrendelet által megszabandó *hozzájárulási költség és az értékmelkedési illeték*. Ezeket a szabályrendeleteket egyidejűleg el kell készíteni és azokkal biztosítani a beruházási tőkének annuitását.

Tudom jól, hogy nem találkozok nagy rokonszenvvel a fedezetnek kérdése, amely

ujabb szabályrendeletek alapján megszabandó közijövedelmekkel kívánja a felveendő kölcsön annuitását biztosítani, amely jövedelmek végeredményben a város polgárait nézve terhet jelentenek. Ki kell azonban emelni, hogy — ha a szóban levő alapvető városrendezési munkálatokat a város közönsége elvégezteti — a közönségnek érdekelt része oly nagy vagyoni értékmelkedést nyer, ingatlan-jövedelmét oly nagy mértékben fokozza, hogy sokszorosan felülmúlja a polgároknak nyeresége azokat a közterheket, amelyekkel újabban megterhelhetnek. Tehát valójában nem terhet jelent a csatornázás, vízvezeték és városrendezés a város polgáira, hanem vagyonemelkedést és jövedelem-többletet és a vagyon-emelkedés és jövedelem-többlet bizonyos csekély hányadát térítik vissza a köznek minden megterhelés nélkül.

Meg kell említenem végül, hogy a mérnöki hivatal a tanácsnak felhívása folytán bejelentette, hogy a csatornázás költsége, amelyet eredetileg a csatornázási kirendeltség által készített tervek alapján 5.900.000 koronában állapítottak meg, a mai viszonyok mellett mintegy 12 millió koronára vehető fel. A város általános rendezésére, feltöltésére és a nem burkolt utcák burkolására szükséges még 21 millió 730.840 korona, a vízvezetékre vonatkozólag a mérnöki hivatal külön jelentéssel fog élni, azonban nézetem szerint az egész városra kiterjesztendő magasnyomású vízvezeték belekerül mintegy 5 millió koronába.

Francia jelentés Douaumont visszafoglalásáról.

A francia vezérkar jelenti október 25-ről: Keleti harcátér: Korica-Preneti (Dél-Albánia) vidékén a szalonikiai hadsereg lovassága egyesült a valonai olasz osztag lovasságával.

Nyugati harcátér: Verduntól északra az ellenség Handromont és Douaumont vidékén három ellentámadást intézett, amelyek közül egyik sem sikerült. Arevonalunkat teljesen megtartottuk. Eddig több mint négyezeröttszáz foglyot számoltunk össze. Douaumont erődnél az ellenségtől való megtisztítását az éjszaka befejeztük. Az erősség parancsnoka fogságunkba esett.

Törökország a győzelemig küzd.

— **Három millió török katona fegyverben. —**

Bécs, október 26. A *Fremdenblatt* munkatársa beszélt a Bécsben időző Halil bej török külügyminiszterrel. Halil bej többek között az alábbi nyilatkozatot tette:

— Törökország katonai, politikai és közgazdasági helyzete kitűnő. Törökországnak eddig több mint három millió katonája áll zászló alatt és még igen jelentékeny tartalék áll rendelkezésre. Hozzájárul ehhez még az, hogy a katonáskodás alól való megváltás rendszerének megszüntetése *küszöbön van*. Nálunk senki sem kívánja a békét, csak a győzelmet. A béke és győzelem Törökországban ugyanazt jelenti. Csak a győzelem hozhatja meg a békét.

Török jelentés Csernavoda megszállásáról.

Konstantinápoly, október 26. Hivatalosan jelentik: Csapatunk, amelyek a szövetséges csapatokkal együtt üldözik az ellenséget, ehó 25-én reggel bevonultak Csernavodába. A részletek még hiányoznak.